

Kyliltä kuuluu -ilta / Kysymyksiä ja vastauksia

Aika 15.1.2024 klo 18 - 20
Paikka Kairalan Kajastus
Muistio Sari Niemi, Päivi Vauhkonen ja muut vastaajat tilaisuudessa

Tilaisuuden aluksi Kairalan kyläseuran varapuheenjohtaja Eila Pesonen ja kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen toivottivat osallistujat tervetulleiksi. Päivi esitteli kunnan työntekijät ja luottamushenkilöt. Paikalla oli reilu 30 kuntalaista.

Kyliltä kuuluneita huhuja

Käytiin läpi kyliltä kuuluneita huhuja, joiden todenperäisyydestä oli lähetetty kysymyksiä.

Vastauksina kerrottiin esimerkiksi, että:

- Kunnanjohtajan ei ole tarkoitus hakea Kemijärvelle kaupunginjohtajaksi.
- Etsivän nuorisotyöntekijän tehtävänimike on muutettu erityisnuorisotyöntekijäksi, mutta henkilön tehtäväkuvaan ei ole tehty muutoksia. Muutoksella vastataan sekä kunnan tarpeeseen nuorisotyössä että lainsäädännön vaatimuksiin.
- Kunnantalon investoinnista on kuultu vaikuttamistoimielimiä kutsumalla koolle toimielimien puheenjohtajat. Inhimillisen virheen vuoksi kuuleminen tapahtui melko myöhään, mutta ennen päätösten tekemistä.
- Kuntaan ei ole palkattu ketään pitkäaikaistyöttömänä siten, että työntekijä ei olisi ollut tosiallisesti pitkäaikaistyötön. Kunnassa on eri hankkeissa tuntityöntekijöitä.
- Kunnan virkistyspäivillä on tarjottu alkoholia hyvin kohtuullisesti ja sekin lähinnä aterian yhteydessä.
- Pelkosenniemen kunta on savuton kunta. Tämä tarkoittaa käytännössä, että työnantaja tukee henkilökuntaa tupakoinnista irti pääsemisessä mm. edistämällä savutonta työkalttuuria ja nikotiinikorvaushoitoja. Työajalla ei saa tupakoida.
- Hyvinvointijohtajan valinnassa on todella tapahtunut hallinto-oikeuden päätöksen mukaan menettelyvirhe. Ei kuitenkaan pidä paikkaansa, ettei valitulla henkilöllä olisi tehtävään vaadittua koulutusta.

PelSavun kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

- Keskusteltiin etukäteen tulleen kysymyksen pohjalta siitä, miksi Pelkosenniemen - Savukosken kiinteistö kuntayhtymän kokousta 3.10.2023 oli pöytäkirjan mukaan jatkettu, vaikka kokous oli todettu kohdassa ”kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus”, ettei kokous ole päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä ei ole paikalla.
  - o Kokousta oli jatkettu siksi, että voitiin viedä eteenpäin tiettyjä asioiden valmisteluun liittyviä asioita. Toisin sanoen kokouksessa käytiin valmistelukeskusteluja, mutta ei varsinaisesti päätetty mitään.

- Keskustelusta yhteenvetona oli, että kokouskäytäntöjä, mukaan lukien pöytäkirjoja, olisi hyvä tarkentaa väärinymmärrysten ehkäisemiseksi.

Kirkonkylän yleisilme

- Turvallisempi ja esteetön kävelyreitti Onnelan läheisyyteen on ollut puheissa. Onko suunnitelma etenemässä?
  - Ei tällä hetkellä konkreettisesti, mutta ajatusta ei ole hylätty.
- Pelkosenniemen kirkonkylä hylätyt talot jököttävät paikallaan vuosi toisen jälkeen. Onko niiden osalta ensi kesänä tulossa konkreettisia toimenpiteitä?
  - Asiasta pyritään neuvottelemaan kiinteistönomistajien kanssa.
- Kylänraitti kaipaa piristystä. Oisko aika asentaa Jouluvalot tms. tuomaan tunnelmaa?
  - Tähän voidaan varautua alkaneen vuoden aikana. Yleisöstä nostettiin esiin, että jouluvaloja voisi asentaa myös Pyhälle.
- SEO:n pihaan toivottiin bussikatosta ja bussipysäkkiä. Paikka koettiin vaaralliseksi etenkin iltaviiden bussia odottavien koululaisten näkökulmasta, koska piha on lähellä 5-tietä, pihassa kulkee rekkoja ja lapsilla on tapana kiipeillä odotellessaan lumikasojen päälle.

Kunnan kiinteistöt

- Miksi valtuuston kokousten äänen laatu on niin huono, ettei puheesta saa selvää?
  - valtuuston kokoukset striimataan, mikä edellyttää tietynlaista järjestelmää. Valtuustosalissa on tällä hetkellä iso kaiutinmikrofoni, joka ei tavoita parhaalla tavalla kaikkien puhujien ääniä varsinkaan, jos samaan aikaan salissa rapistellaan papereita tai on muuta hälyä. Tulevan kunnantalon tekniikka on tarkoitus toteuttaa toisella tavalla.
- Uuden koulu-päiväkodin ensimmäisen vuoden toiminta on sujunut pääasiassa hyvin. Käyttäjäpalautetta on tullut todella vähän suhteessa siihen, miten paljon uutta koulu-päiväkotia käytetään myös ilta- ja viikonloppukäytössä. Tilojen varaukset tulee tehdä toimistosihteri Katja Pyhäjärven kautta; tiedotusta parannetaan. Keittiössä on myös astiasto.
- Etukäteen oli tullut useampi kysymys vanhan päiväkodin ja muiden kunnan kiinteistöjen tulevaisuudesta ja käyttömahdollisuudesta. Esim. *Onko kunnan kiinteistöt täysimittaisesti käytössä esim. paljonko kunta maksaa vuokraa kirjastotiloista vuodessa?*
  - Kunnanhallitus on asettanut tilatyöryhmän, jonka tehtävänä on päivittää kunnan kiinteistösuunnitelma (salkutus). Tällöin tulevat tarkastelluksi kaikki kunnan kiinteistöt ja niiden käyttötarpeet (esim. museo, vuokrattavat tilat).
  - Kirjaston vuokra on 1726e/kk eli 7,85€/neliö (alv 0), vuokra sisältää: sähkö, lämpö, vesi, jätehuolto, vakuutukset, kesähuolto, vuosikorjaukset.
- Miksi koululla tehdään sähkötöitä, jos se kerta on vastaanotettu ja näin ollen valmis?
  - Sähköurakoitsijan jäljiltä on edelleen joitakin keskeneräisyyksiä, joita on nyt päästy jatkamaan. Puutteet eivät ole sellaisia, että ne olisivat estäneet koulun käytön.

Kunnan viestintä

- Mikä on kunnan viestintälinja, mitkä ovat kunnan viralliset viestintäkanavat, miten ikäihmiselle viestitään? Onko kunnalta tulossa kuntalaisille paperinen puhelinluettelo, kuten hyvinvointialue jakoi.
  - o Kunnan virallisia kanavia ovat Koti-Lappi -lehti, kunnan omat www-sivut ja ilmoitustaulu. Kunnan viestinnässä käytetään tapauskohtaisesti paljon muitakin viestintäkanavia. Olettehan huomanneet, että kunnan www-sivut ovat uudistuneet!
- Miksi tekninen toimisto on kesällä kiinni, kun silloin rakentaminen on kiireisimmillään. Estäisikö teknisen aukiolo sen, että kunnan omat hankkeet toteutuisi suunnitellun mukaisesti ja valvotusti?
  - o Aukiololla ei ole suoranaista vaikutusta kunnan omien hankkeiden valvontaan. Rakennuslupia haetaan eniten keväällä. Niukkojen resurssien vuoksi loma-aikoina ei ole tarkoituksen mukaista pitää toimistoa auki koko kesää. Rakennusvalvonta on siirtynyt sähköiseen lupajärjestelmään, eli rakennuslupahakemuksen jättäminen ei edellytä käyntiä toimistolla.
- Millaista ennalta ehkäisevää työtä kunta tekee pähteiden käytön vähentämiseksi, onko Väliä- Älä väliä -kampanja tuttu kunnalle?
  - o Kampanja on tuttu ja siitä viestitään edelleen kunnanvirastolla. Ennalta ehkäisevä työ on osa opetussuunnitelmaa ja nuorisotyötä.

Esteettömyys ja asuminen

- Miksi alakoululla järjestetään kunnan ohjattuja liikuntaryhmiä, kun liikuntasaliin ei pääse esteettömästi?
  - o Koululla kokoontuu vain tasapainotreenit, joiden sisältöön kuuluu mm. porrasharjoittelu. Ryhmä on tarkoitettu henkilöille, jotka pystyvät muutenkin liikkumaan portaissa ilman avustajaa. Jos kuntalaisilla on kiinnostusta matalamman kynnyksen tasapainotreeneihin, voi toiveita esittää liikuntapalveluille.
- Sokanaapaa mainostetaan kunnan sivuilla esteettömänä, vaikka se on pyörätuolilla (ja muutoinkin) kulkevalle hengenvaarallinen. Miksi näin?
  - o tieto oikaistu verkkosivuille, kiitos asian huomaamisesta!
- Miten Onnelan uusi terassi on parantanut ikäihmisten hyvinvointia? Onko tämä vaikuttanut kunnan hyvinvointi-indekseihin?
  - o Terassin käyttökokemuksia voisi kysyä Onnelasta. Kunnanjohtaja kertoi, että Onnelan lasiterassi rakennettu testamenttivaroin, jotka on tarkoitettu Onnelan asukkaiden virkistystoimintaan. Varojen käytön suunnitteluun on osallistunut Onnelan henkilökuntaa ja asukkaita sekä kunnan luottamushenkilöitä. Tarkoitus on, että testamentti ilahduttaa asukkaita vuosiksi eteenpäin.
- *“Kunnan vuokrataloissa on kirkonkylällä ainakin 5-7 tyhjää huoneistoa- Miksi kunta ei niitä kunnosta, kuten on luvannut useaan otteeseen. Osa asunnoista on jopa siivoamatta, joka voi aiheuttaa naapuristolle terveyshaittaa. Miten vuokrataloyhtiöllä on varaa rakentaa miljoonia maksava uusi rivitalo, jos se ei edes kykene ylläpitämään nykyisiä asuntoja?”*
  - o Pelkosenniemen vuokratalot oy:n hallituksen pj Markku Kankaanranta kertoi, että kaksi vuotta sitten kirkonkylässä yli 20 tyhjää asuntoa, joista on nyt kunnostettu 10

asuntoa parin vuoden aikana. Käyttöaste noussut reilusta 70 %:sta 90 %:iin (vaihtelee kuukausittain). Asuntojen korjauksiin käytetty 200.000 -300.000 €. Nyt tyhjiä asunnoista osa isoja paljon rahaa vaativia korjauksia, ja niitä vain ei yksinkertaisesti kannata korjata, kun niihin ei ole kysyntää. Asunnoille on tehty kuntoselvityksiä ja pyritty saamaan Aran rahoitusta, mutta Ara ei valitettavasti ole myöntynyt korjauksiin koska ei ole nähnyt korjausta kannattavana. Vuokralaisia ei ole kirkonkylässä jonossa.

- o Pyhälle ollaan suunnittelemassa uutta vuokra-asuntoa, koska alueella on kysyntää.

Yhteisöllisyys ja arvot

- Keskusteltiin Pelkosenniemen kuntastrategian arvoista ja niiden toteutumisesta sekä siitä, miten ymmärrämme ne. Yleisöstä tuotiin esiin, että kuntastrategia on perusasiakirja kunnan toiminnalle, mutta nyt tuntuu, etteivät arvot ohjaa toimintaa tai niitä ei muisteta päätöksenteossa tai asioiden valmistelussa. Tuotiin esiin, ettei kyse ole vain päättäjien tai viranhaltijoiden toiminnasta vaan myös yleisemmin kunnan hengestä. Kunnanjohtaja kertasi kuntastrategian arvot: sydämellisyys, vastuullisuus ja yhteisöllisyys, ja niiden sisällön. (strategian arvot kuvassa)

Kuntastrategiaa oli jaossa tilaisuuden aikana.

Keskusteltiin uudesta valtuustosopimuksesta, joka kunnassa on solmittu.

- *“Miksi valtuustosopimuksessa puhutaan siitä, että edistetään ammatillista koulutusta. Eikö ole eduksi, että nuoret hakeutuvat sellaiseen koulutukseen, joka heitä kiinnostaa, myös korkeakoulutasolle? Miksi valtuustosopimus sisältää paljon kirjoitusvirheitä?”*
  - o Valtuuston puheenjohtaja Kati Nenonen kertoi, että kirjoitusvirheet johtunevat väärästä tekstin rivittymisestä. Asia korjataan, kun sopimus siirretään kunnan sivuille. Valtuustosopimuksella ei ole tarkoitus ohjata tai rajoittaa nuorten hakeutumista haluamaansa koulutukseen. Kyse on siitä, että jos kuntaan saataisiin ammatillisista koulutusta, se palvelisi myös alueen yrityksiä.

Kokkosnivan voimalaitos

- Keskusteltiin siitä, onko kunnan toimesta käyty keskustelua jokiyhtiön kanssa voimakkaasta veden virtauksen vaihtelusta. Todettiin, että joessa tapahtuvien muutosten haitat ovat todellisia eivätkä koske vain Kairalan kohtaa, vaan pitkää matkaa Kemijoen vartta. Toivottiin, että kunnat lähtisivät yhteisesti viemään asiaa eteenpäin Lapin liittoon ja Elyyn. Nostettiin esiin luvanvaraisuus ja luvan riittävyys.
- Keskusteltiin kelkkareitin merkitsemisestä ja kirkonkylän kaavassa -> viedään eteenpäin huolta kirkonkylän kelkkareittien merkitsemisen tilanteesta teknisiin palveluihin.

Matkailu ja kuntalaisten palvelut

- Keskusteltiin palvelukyydistä. Esiin nousi esimerkiksi se, että palvelukyytiä pitäisi suunnitella, mutta kunnassa ei ole ollut halukkuutta tukea sellaista kyytiä, joka vie asiakkaita esimerkiksi apteekkiin, koska kunnassa toimivan apteekin toimintaedellytyksiä ei haluta heikentää. Eli päättäjien puolelta toivottiin vielä tarkempaa kuvausta siitä, mihin palvelukyytiä tarvitaan (kunnan ulkopuolelle suuntautuvat kyydit).
- Nostettiin esiin myös matkailun tuominen kyliin, kansalaisvälisellä matkailulla olisi kiinnostusta järjestää ryhmämatkoja paikallista elämää näkemään ja kokemaan.
- Toivottiin Savukosken tienhaaraan liikenneturvallisuuden parantamista -> tästä voidaan viedä viestiä Elyyn. Huom.” Tienkäyttäjän linjalle voi jokainen tehdä ilmoituksen huonosta tien kunnosta, aurauksesta, rikkinäisestä kyltistä yms.
<https://www.palautevayla.fi/aspa/fi/liikenteen-asiakaspalvelu-etsi-tietoa>
- Lopuksi keskusteltiin mm. Pyhälle tehdyistä satsauksista ja niiden historiasta. Kunta on mm. rakentanut vesi- ja viemäriverkostoa Pyhälle, mutta saanut siihen valtion tukea. Toivottiin vähemmän vastakkainasettelua, koska negatiivinen ilmapiiri ei kannata pitkälle. Tunturin ulkopuolella olevia alueita pidetään myös itsessään arvokkaina niin, ettei sinne aina kaivatakaan suuria investointeja, kunhan peruspalvelut olisivat saavutettavissa.